

A Pécsi Ítéltábla Pécsen, a 2018. évi január hó 30. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta az alábbi

ítéletet:

A másodfokú bíróság az emberölés bűntettének kísérlete miatt **vádolt** ellen indult büntetőügyben a Zalaegerszegi Törvényszék 3.B.21/2016/25. számú ítéletét az alábbiak szerint változtatja meg:

vádolt bűnös foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés bűntettében (Btk.165.§ (1) bekezdés, (3) bekezdés 1. tétel).

Ezért 1 (egy) évre próbára bocsátja.

A Zalaegerszegi Törvényszéken Bj.55/2016. szám alatt bevételezett és az 1-4. sorszám alatt nyilvántartott tárgyakat elkobozza.

Kötelezi a vádlottat 100.000 (egyszázezer) forint büntügyi költség megfizetésére, míg az eljárás során felmerült 437.771 (négy százharminchétezer-hétszázhetvenegy) forint az állam terhén marad.

Indokolás

A Zalaegerszegi Törvényszék a 3.B.21/2016/25. számú ítéletével vádlottat a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 160.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés f) és i) pontjai szerint minősülő emberölés bűntettének kísérlete miatt emelt vád alól felmentette. A Bj.55/2016. tételszám alatt bevételezett tárgyak lefoglalását megszüntette és azokat vádlott részére kiadni rendelte. Egyben megállapította, hogy az eljárás során felmerült 537.771 forint büntügyi költséget az állam viseli.

Az ügyész a vádlott bűnösségének megállapítása és vele szemben büntetés kiszabása végett fellebbezett, míg a vádlott és védője az elsőfokú bíróság ítéletét tudomásul vette.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség átiratában és a nyilvános ülésen jelen lévő képviselője útján az ügyész fellebbezést változatlan tartalommal fenntartva a vádlott büntetőjogi felelősségének megállapítására, vele szemben büntetés kiszabására, a felmerült büntügyi költség vádlott általi megfizetésére, valamint a lefoglalt bűnjelek elkobzására tett indítványt.

A védő perbeszédében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság jogorvoslattal megtámadott ítéletét a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 348.§ (1) bekezdése szerint az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül. Ennek során azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság ítélete túlnyomórészt megalapozott, azt - a Be.352.§ (1) bekezdésének a) pontja is figyelemmel - csupán azzal kellett kiegészíteni, hogy a vádlott magatartásával a villanszerelő foglalkozás szabályait megszegte, mellyel mások életét és testi épségét közvetlenül veszélyeztető helyzetet idézett elő.

E kiegészítéssel a tényállás immár mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, az a bizonyítékok indokolt és okszerű mérlegelésén alapul.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a büntetőeljárás törvény rendelkezéseit betartva folytatta le. Eljárása során törekedett a múltbéli események élethű rekonstruálására, amelyhez a szükséges bizonyítékokat beszerezte. E bizonyítékokat egyenként és összességükben is a logika szabályainak megfelelően értékelve állapította meg a tényállást, amelynek megalapozottságát sem az ügyész, sem a védelem nem vitatta; a fellebbviteli főügyészség képviselője perbeszédében is hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást kellő alapossággal felderítette, ítélete iratellenes megállapítást vagy téves ténybeli következtetést nem tartalmaz.

Ennek ellenére a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a vádlott vallomása, továbbá az igazságügyi villamossági szakértők véleményei alapján, ténybeli következtetés útján azzal látta szükségesnek kiegészíteni - *az elsőfokú bíróság által megállapított tények változatlanul hagyása mellett* -, hogy a vádlott a villanszerelési tevékenységre vonatkozó foglalkozási szabályokat megszegte, amellyel nem vitásan mások - elsősorban a szomszédságában lakó sértettek - életét és testi épségét veszélyeztette. Mindezeknek a később tárgyalt minősítés körében bírnak alapvető jelentőséggel.

Az ekként kiegészített tényállás a Be.352.§ (2) bekezdése szerint a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

E tényállásból azonban az elsőfokú bíróság tévesen vont le következtetést a vádlott büntetőjogi felelősségének hiányára.

A több emberen elkövetett emberölés büntettének kísérlete kapcsán kialakított elsőbírósági állásponttal az ítéletábra teljes egészében egyetértett. E körben tett indokolását mindössze azzal volt szükséges kiegészíteni, hogy a vádlott ölési szándékának hiányát - az elsőfokú bíróság által feltárt tényekből levont helyes következtetések mellett - az igazságügyi pszichiáter szakértők tárgyaláson tett nyilatkozata is megerősítette (dr. szakértő 3 és dr. szakértő 4 szakértők nyilatkozata a 3.B.21/2016/10. számú jegyzőkönyv 5. oldalán). Eszerint a vizsgálat során nem volt feltárható olyan téves eszme, amely a szomszédban élők élete elleni támadásban öltött volna testet; a vádlott magatartása a kutyák ellen irányult. Mindezekből helytállóan jutott arra az álláspontra az elsőfokú bíróság, hogy a vádlott szándéka még eshetőlegesen sem terjedt ki akár a szomszédban élők, akár a saját családtagjai életének kioltására, így a Btk.160.§-ában meghatározott emberölés büntettét nem követte el.

Elmulasztotta ugyanakkor vizsgálni az elsőfokú bíróság azt, hogy a vádlott magatartása a Btk. valamely másik tényállásába ütközik-e.

Az irányadó tényállásban kétséget kizáróan rögzítette a törvényszék, hogy a vádlott az elektromos áramkör szereléséhez szakszerűtlenül, a vezeték műanyag védőburkolatát (szigetelést) eltávolítva fogott hozzá. Az így megbontott vezetéket tette alkalmassá arra, hogy az elektromos áramot a hosszabbítóból a drótkerítésbe vezesse és azt áram alá helyezze. Az ily módon kialakított kerítés egy rövid szakaszának megérintése életveszélyes vagy halálos eredménnyel járó áramütést is okozhatott volna megfelelő feltételek fennállása esetén. Ugyanakkor a vádlott sem családtagjait, sem a szomszédban élőket nem tájékoztatta arról, hogy az ingatlant elválasztó drótkerítésbe hálózati feszültségnek megfelelő áramot vezetett.

A vádlott e magatartása azonban megfeleltethető a villanszerelői szakmát gyakorló személyek egyes foglalkozási (munkavédelmi és érintésvédelmi) szabályok hatálya alá tartozó cselekvéseknek.

A villamoshálózattal kapcsolatos szerelési munkákra vonatkozó technológiai és érintésvédelmi szabályok közül kiemelendő a Magyar Szabványügyi Testület MSZ HD 60364-4-41:2007. számú szabványa, amely az áramütés elleni védelemről szól. Eszerint az alapvédelemre (közvetlen érintés elleni védelemre) vonatkozó követelmények alapján minden villamosszerkezetnek meg kell felelnie az A mellékletben, vagy ahol az alkalmazható, a B mellékletben leírt alapvédelemre vonatkozó óvintézkedések egyikének.

Az A melléklet 1. pontja szerint az aktív részek legyenek teljesen beburkolva olyan szigeteléssel, amelyet csak roncsolással lehet eltávolítani.

Az A melléklet 2.1. pontja értelmében az aktív részek megfelelő védettségi fokozatú burkolatok belsejében, illetve védő-fedések mögött legyenek elhelyezve, kivéve azokat az eseteket, amikor egyes alkatrészek (világítótestek vagy olvadó biztosítók) cseréje során nagyobb nyílások keletkeznek, vagy ha a szerkezetre vonatkozó követelmények szerint a szerkezet helyes működése érdekében nagyobb nyílásokra van szükség. Ezekben az esetekben megfelelő óvintézkedéseket kell tenni annak megakadályozására, hogy az aktív részeket személyek vagy az állatállomány véletlenül megérinthessék, továbbá biztosítani kell, hogy a személyek tudatában legyenek annak, hogy a nyílásokon keresztül aktív részeket érinthetnek meg, és hogy azokat nem szabad szándékosan megérinteni.

Az állandó és irányadó bírói gyakorlat szerint akik meghatározott foglalkozási szabály hatálya alá tartozó tevékenységet végeznek, kötelesek megismerni és megtartani az ide vonatkozó szakmai előírásokat és eleget tenni a technológiai feltételeknek. A szabályok be nem tartásával összefüggő közvetlen veszélyhelyzet előidézése esetén - a fő foglalkozásuktól függetlenül is - elkövetői lehetnek egyes bűncselekményeknek. Ezt erősíti meg a Legfelsőbb Bíróság a BJD5099. számú eseti döntésében is, mely szerint a foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés megállapításának nem előfeltétele a megfelelő szakképzettség, még kevésbé a kérdéses foglalkozásra vonatkozó engedély megléte. E jogelv helyes értelmezése folytán tehát nem csupán a hivatásuk gyakorlása során szakmai szabályok hatálya alatt álló személyek, hanem valamennyi olyan személy a foglalkozási szabályok hatálya alatt áll, akik az adott mesterségnek akár csak valamely - meghatározott szabályok szerinti - résztvékenységét üzik.

A tényállásban rögzítettekből így levonható az a következtetés, a vádlott azáltal, hogy a vezeték védőburkolatát megbontva és a kerítést a védőburkolat nélküli vezetékre rácsatlakoztatva a kerítésbe áramot vezetett, megszegte a fenti szabványban előírt foglalkozási szabályokat, hiszen sem a megbontott vezeték, sem a kerítés nem volt ellátva megfelelő szigeteléssel, továbbá nem tett

semmilyen óvintézkedést annak megelőzésére, hogy akár személyek, akár állatok az ekként áram alá helyezett kerítést megérintsék.

Az is kétségtől megállapítható volt, hogy a vádlotti magatartás következtében konkrét veszélyhelyzet alakult ki, ezért vizsgálni kellett, hogy ez a veszélyhelyzet és az elkövető szándéka hogyan viszonyul egymáshoz. Nem kétséges ugyanakkor, hogy a vádlott a veszélyhelyzetet egyenes szándékkal idézte elő: az elektromos áram kerítésbe vezetésével célja a szomszédban lévő kutyák távol tartása volt. E magatartásával azonban a közvetlen veszélyhelyzet előállt, így a cselekménye befejezetté vált.

A Btk.165.§ (1) bekezdése szerint aki foglalkozási szabály megszegésével más vagy mások életét, testi épségét vagy egészségét gondatlanságból közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi sértést okoz, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Ugyanezen § (3) bekezdésének 1. tétele szerint, ha az elkövető a közvetlen veszélyt szándékosan idézi elő, büntett miatt az (1) bekezdésben meghatározott esetben három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A Btk.165.§ (3) bekezdésében meghatározott foglalkozás körében elkövetett szándékos veszélyeztetés megállapításának az a feltétele, hogy az elkövető a közvetlen veszélyhelyzetet *szándékosan* idézze elő, azonban *szándéka* csak a veszélyhelyzet előidézéséig terjedhet.

Miután a vádlott a nem vitásan a szomszéd kutyái elleni védekezést a fenti foglalkozási szabályok megszegésével próbálta megoldani, és ezáltal mások életét közvetlenül veszélyeztető helyzetet idézett elő, szándéka ezen túl nem terjedt, cselekménye nem a Btk.160.§ (2) bekezdése szerinti emberölés büntetéként, hanem a foglalkozás körében elkövetett szándékos veszélyeztetés büntetéként minősül. Ezt erősíti meg a BH2004. 168. számú eseti döntésben foglaltak is.

Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság a törvényszék ítéletét megváltoztatta és a vádlott által elkövetett élet és testi épség elleni cselekményét a Btk.165.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés 1. tétele szerint minősülő foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés büntetéként minősítette.

Ezt a másodfokú bíróság a vádelv sérelme nélkül megtehetette, hiszen a vádon nem terjeszkedett túl, azt azonban teljes egészében kimerítette. Szükséges volt hangsúlyozni ennek kapcsán, hogy a Be.2.§ (4) bekezdése alapján a bíróság nincs kötve az ügyésznek a bűncselekmény minősítése körében tett indítványához. Ugyanakkor a fenti eljárásával a másodfokú bíróság nem szegte meg a Be.352.§ (1) bekezdésének b) pontjában foglaltakat sem. A tényállás kiegészítése folytán ugyanis ellentétes tényállás megállapítására nem került sor; mindössze arról volt szó, hogy az ítéletábra a megállapított tényállásban foglalt vádlotti cselekményt eltérően minősítette.

Ennyiben tehát az ügyészi fellebbezés megalapozott volt.

Mivel büntethetőséget kizáró vagy azt megszüntető körülményt a másodfokú bíróság nem észlelt, a vádlott bűnösségét a Be.345.§-a folytán alkalmazandó Be.330.§ (1) bekezdése alapján megállapította és vele szemben jogkövetkezményt alkalmazott.

A vádlott cselekményére a törvény három hónaptól három évig terjedő szabadságvesztés kiszabását rendeli el, amelynek középértéke 1 év 7 hónap 15 napi szabadságvesztés.

A másodfokú bíróság a vádlott javára enyhítő körülményként értékelte büntetlen előéletét, melynek igen nagy nyomatókot tulajdonított, hiszen a vádlott 74 évet élt le bűncselekmény elkövetése nélkül. Enyhítő körülményként kellett javára értékelni azt is, hogy egészségi állapota - bár részben önhibájára is visszavezethetően - súlyosan megromlott, a kezdődő szellemi hanyatlás jegyeit (demencia) mutatja, amely miatt a családtagjai részéről idővel egyre nagyobb fokú ellátást, gondozást igényel. További enyhítő körülményként értékelte a bíróság a bűncselekmény elkövetésének méltányolható indokát is, mivel a szomszéd család kutyáinak viselkedése (hangos ugatása) mások rosszallását is kiváltotta. Ugyancsak enyhítő körülményként kellett figyelembe venni a vádlott javára, hogy a cselekmény tekintetében ténybeli beismerő vallomást tett, ahogy azt is, hogy a bűncselekmény elkövetése óta hosszabb idő, immár több mint két év eltelt.

Ezzel szemben terhére kellett értékelni azt a körülményt, hogy cselekménye következményeként nemcsak az állatok, hanem a kerítés két oldalán lakó több személy élete és testi épsége is veszélybe került.

Mindezen enyhítő és súlyosító körülmények alapján a másodfokú bíróság azt az álláspontját alakította ki, hogy a bűncselekmény tárgyi súlyára, illetve az enyhítő körülmények túlsúlyára is figyelemmel a vádlottal szemben a büntetés kiszabásának próbaidőre történő elhalasztásával is elérhetők a Btk.79.§-ában meghatározott büntetési célok, ezért a vádlottat a Btk.65.§ (1) bekezdése alapján próbára bocsátotta. A próbaidő tartamát a 65.§ (3) bekezdése alapján egy évben állapította meg.

A büntetőjogi felelősség megállapítása okán a bűncselekmény elkövetéséhez eszközül használt tárgyakat a másodfokú bíróság a Btk.72.§ (1) bekezdésének a) pontja alapján elkobozta.

Ugyanezen az alapon kötelezte a vádlottat a bűnügyi költség egy részének (100.000 forintnak) megfizetésére. Észlelte ugyanis a másodfokú bíróság, hogy a bűncselekmény súlyához képest aránytalanul nagy bűnügyi költség merült fel az eljárás során, amely részben arra volt visszavezethető, hogy a bíróság az eljárásba szakértőt vont be, illetve újabb szakértőt rendelt ki. E felmerült igen nagy összegű szakértői költség egy részének megfizetése alól a vádlottat a Be.338.§ (4) bekezdése alapján mentesítette.

Összességében tehát a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság felmentő ítéletét a Be.372.§ (1) bekezdése alapján megváltoztatta.

Pécs, 2018. január 30.

Dr. Tóth Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Hudvágner András s.k. előadó bíró, Dr. Bencze Beáta s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő